

DIMENSIONERING AV AVFALLSUTRYMMEN

Hur ett avfallsutrymme behöver dimensioneras beror på antalet och typ av hushåll eller verksamheter, avfallsmängder, insamlingsteknik, hämtningsintervall och antal avfallsslag som ska samlas in. Här presenteras underlag för dimensionering av avfallsutrymmen för flerbostadshus.

I Boverkets byggregler (BFS 2011:6 med ändringar till och med BFS 2020:4) 3:422 står: "Avfallsutrymmen ska utformas och dimensioneras så att de möjliggör återvinning av avfallet."

Avfallsmängderna kan variera mycket med fastighetens typ av hushåll och eventuella verksamheter, och det kan vara svårt att förutse avfallsmängderna i en ny fastighet eller när man planerar för ökad källsortering. Det kan därför vara nödvändigt att dimensionera avfallsutrymmena i överkant då det ofta är svårt att utöka i efterhand.

Avfallshantering, lagstiftning och konsumtionsmönster förändras över tid. Försök därför även planera avfallsutrymmena med flexibilitet för att kunna anpassa dem till förändrat antal avfallsslag och förändrade avfallsmängder. Trenden är att allt fler avfallsslag ska sorteras ut och samlas in fastighetsnära.

Uppskattade avfallsmängder

Nedan finns en tabell med schabloner* som kan användas som underlag vid dimensionering av avfallsutrymmen i flerbostadshus. Observera att mängderna kan variera beroende på förutsättningarna och att dessa schabloner därför endast bör användas som en vägledning.

* Schablonerna har Avfall Sverige baserat på en omvärldsbevakning som bland annat bygger på flera svenska kommuners uppskattningar, samråd med kommuner och avfallsbolag och beräkningar baserade på tillgänglig avfallsstatistik.

POSTADRESS	BESÖKSADRESS	TELEFON	E-POST	WEBB	ORG.NUMMER
SUNDBYBERG AVFALL OCH VATTEN AB BOX 7510 174 07 SUNDBYBERG	LÖTSJÖVÄGEN 1B, HALLONBERGEN	08-706 65 00	INFO@SAVAB.SE	WWW.SAVAB.SE	556764-2334

Schablonerna i tabellen gäller uppskattade avfallsmängder för tre olika scenarier: Låg, Normal och Hög.

- Normal: bör användas som standardschablon för de flesta flerbostadshus.
- Låg: kanske ett alternativ för exempelvis studentbostäder eller ett hus med många singelhushåll. Men underdimensionerade avfallsutrymmen kan i värsta fall leda till hämtstopp och krav på ombyggnation.
- Hög: kan användas för exempelvis flerbostadshus med många personer per hushåll (barnfamiljer och liknande).

Stäm av med Sundbyberg Avfall och Vatten om du planerar att frångå normalschablonen.

Tabell 1: Avfallsvolymer för flerbostadshus med fastighetsnära insamling av förpackningar och returpapper

Typ av avfall	Normal (l/vecka/hushåll)	Låg (l/vecka/hushåll)	Hög (l/vecka/hushåll)
Pappersförpackningar	40-50	30-40	50-60
Plastförpackningar	20-30	15-20	30-40
Metallförpackningar	2	1	3
Färgade glasförpackningar	2	1	3
Ofärgade glasförpackningar	2	1	3
Matavfall	10	5-10	10-15
Restavfall	45-55	40-45	55-65
Returpapper	5	0-5	5-10

För att hålla nere transporter, beräkna utifrån att hämtning sker högst en gång per vecka, helst varannan vecka.

Antalet avfallsslag som ska sorteras ut kommer sannolikt att öka och det är lämpligt att ge plats även för textil, småelektronik och ljuskällor. För detta saknas dock schabloner.

Tabell 2: Exempel med 30 lägenheter (schablon: normal)

Typ av avfall	Totalt liter/vecka	Behållare storlek, liter	Styck behållare, tömn varje vecka	Styck behållare, tömn varannan vecka
Pappersförpackningar	1350	660	2	4
Plastförpackningar	750	660	1	2
Metallförpackningar	60	190	0,3	1
Färgade glasförpackningar	60	140	0,4	1
Ofärgade glasförpackningar	60	140	0,4	1
Matavfall	300	140	2	4
Restavfall	1500	660	2	5
Returpapper	150	370	0,4	1

Hämtningsintervall

Hämtning av avfall medför tung trafik i bostadsområden, vilket är negativt för de boende ur flera hänseenden. För att underlätta för hämtningsspersonalen behöver hämtningsfordon komma så nära avfallsutrymmet som möjligt, vilket kan öka risken för olyckor inom bostadsområdet. Hämtningsfordon ger också upphov till buller både under körning och tömning. Ökade körsträckor för tung trafik leder dessutom till ökade utsläpp. Det är därför önskvärt att dimensionera avfallsutrymmet för att minimera antalet hämtningar som utförs.

Riktlinjer

- Dimensionera avfallsutrymmen så att samtliga avfallsslag kan hämtas så sällan som möjligt.
- Ett enskilt avfallsslag ska inte hämtas oftare än en gång i veckan.

Rekommendationer

- Förpackningar av plast, papper, färgat och ofärgat glas samt returpapper bör hämtas högst en gång varannan vecka.
- Metallförpackningar bör hämtas högst en gång i månaden.

Återbruk och grovavfall

Insamling av grovavfall har övergått från att främst ske från grovsoprum till att allt oftare utföras genom andra typer av lösningar. Grovavfall består ofta av saker som går att återanvända. Att erbjuda möjligheter till återbruk kan vara ett alternativ till insamling av grovavfall.

Grovavfall kan även hämtas genom att fastighetsägaren hyr en container, eller att enskilda hushåll beställer hämtning med personligt överlämnande. Det finns också flera kostnadsfria sätt för privatpersoner att lämna både grovavfall och saker till återbruk.

Rekommendationer

- Uppskattad volym grovavfall från hushåll är en kubikmeter per hushåll och år, men i den mängden finns även sådant som kan återbrukas.

Källa till detta informationsblad är i stora delar kapitel 8 i Avfall Sveriges *Handbok för avfallsutrymmen - Riktlinjer för utformning av avfallsutrymmen vid ny- och ombyggnation 2023, ver. 1.0.*